

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ทัศนะของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรมต่อการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 วิธี คือ การศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาภาคสนาม โดยผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหารหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 16 ท่าน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางที่ใช้ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ประกอบกับการศึกษาทัศนะของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมระดับผู้บริหาร เกี่ยวกับการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย ในด้านทัศนะต่อแนวคิด หลักการ รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง และด้านปัญหาและอุปสรรคในการนำมาตรการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการแสวงหาข้อสรุปสำหรับเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำมาตรการลงโทษระดับกลางที่เหมาะสมมาใช้ในสังคมไทย

ผลการศึกษาสรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. ทัศนะต่อแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีทัศนะเห็นด้วยจำนวน 15 ท่าน กับการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมไทย โดยมีเหตุผลสนับสนุนว่าเป็นทางเลือกและนวัตกรรมใหม่ที่ไม่เคร่งครัดหรือหะหลวมเกินไปในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่นอกเหนือจากการลงโทษทางอาญา 5 ประเภท และการคุมความประพฤติ ซึ่งช่วยให้ผู้พิพากษาใช้ดุลยพินิจในการกำหนดโทษได้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นมาตรการที่ให้โอกาสผู้กระทำผิดที่ไม่ได้เป็นอาชญากรโดยนิตย หรือกระทำความผิดครั้งแรกได้มีโอกาสปรับปรุงพฤติกรรม โดยยังสามารถรับผิดชอบหน้าที่ทางสังคมและครอบครัวของตนเองได้ อีกทั้งมาตรการดังกล่าวยังช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำให้น้อยลง และให้เรือนจำเป็นสถานที่ควบคุมเฉพาะนักโทษที่ต้องกันออกจากสังคมจริง ๆ เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์ 1 ท่านที่มีทัศนะไม่เห็นด้วยให้ความเห็นว่า การนำมาตรการของต่างประเทศมาใช้ในสังคมไทยอาจไม่จำเป็นมากนัก เนื่องจากมาตรการลงโทษที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว การที่จะลดจำนวนผู้ต้องขังสามารถใช้มาตรการชะลอฟ้องได้ จึงควรใช้มาตรการที่มีอยู่ให้เต็มประสิทธิภาพมากกว่าการนำมาตรการใหม่ ๆ จากต่างประเทศมาใช้

2. ทัศนะต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง พบว่า รูปแบบที่เหมาะสมต่อการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย คือ การทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง การคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร การคุมความประพฤติแบบ

เข้มงวด และการใช้ศูนย์เสียงโทษจำคุกโดยทดลองทำเป็นโครงการนำร่อง ส่วนรูปแบบศูนย์กักขัง ผู้ถูกคุมความประพฤติ มีผู้ที่แสดงทัศนะไม่สนับสนุน เพราะเป็นรูปแบบที่อาจทำให้ผู้กระทำผิด รู้สึกไม่ต่างไปกับการถูกจองจำในเรือนจำ แต่บางทัศนะเสนอให้นำรูปแบบนี้มาประยุกต์เป็น บ้านกึ่งวิถีหรือสถานพินิจ ซึ่งน่าจะเหมาะสมกับวิถีชีวิตและสภาพสังคมไทย ส่วนการใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์นั้น เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติในระดับสากล ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการนำมาตรการ ดังกล่าวเข้ามาใช้ในประเทศไทยอยู่แล้ว เพื่อการควบคุมผู้กระทำผิดที่สะดวกขึ้นและสามารถ ตรวจสอบได้ตลอดเวลา แต่ต้องใช้ต้นทุนสูงมาก และอาจเป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชันของ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ง่าย รวมทั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีของไทยยังไม่พร้อม อีกทั้งยังเป็นการปฏิบัติที่อาจทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกว่าถูกตีตราและถูกควบคุมอยู่ตลอดเวลา อาจ ส่งผลให้ผู้กระทำผิดหาทางปลดอุปกรณ์เพื่อให้หลุดพ้นจากการควบคุมได้ นอกจากนี้ ทัศนะส่วนใหญ่ เห็นว่า ประสิทธิภาพที่ดีที่เหมาะสมต่อการนำมาใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง คือ ความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ความผิดครั้งแรก ความผิดที่เกิดจากความประมาทพลั้งเผลอ และใช้กับผู้กระทำผิดที่ไม่ได้มีเจตนา ร้าย, ไม่ได้มีสันดานเป็นโจรผู้ร้ายหรือกระทำความผิดติดนิสัย

3. ทัศนะต่อปัญหาและอุปสรรคของการนำมาใช้มาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคม ไทย พบว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญอยู่ 7 ประการ ได้แก่ (1) ปัญหาระบบการบริหารจัดการใน กระบวนการยุติธรรม ทั้งด้านการประสานงาน การบูรณาการระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิด การสรรหา หน่วยงานรับผิดชอบด้านมาตรการลงโทษระดับกลาง กระบวนการพิจารณาแบ่งประเภทผู้ต้องขัง และผู้กระทำผิด รวมถึงระบบการดูแลมาตรการลงโทษระดับกลางแต่ละรูปแบบให้มีช่องโหว่ที่จะ นำไปสู่การประพฤติดีของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้น้อยที่สุด (2) ปัญหาด้านบุคลากรที่มีความ เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเรื่องมาตรการลงโทษระดับกลางและด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในสังคม ไทยมีน้อย ประกอบกับผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมบางส่วนขาดระเบียบวินัยและ คุณธรรมจริยธรรม มีทัศนคติในการปฏิบัติงานที่ไม่ดี อาจมีการเลือกปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และหา ช่องทางประพฤติทุจริต คอร์รัปชันกับระบบมาตรการต่าง ๆ ได้ (3) ปัญหาด้านความพร้อมและ มาตรฐานของอุปกรณ์ สถานที่ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องต่อการนำมาใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง มาใช้ในสังคมไทย (4) ปัญหาด้านงบประมาณที่มักไม่ได้รับการสนับสนุนเมื่อมีการนำมาตรการ หรือกฎระเบียบใหม่มาใช้ และการลงทุนที่ค่อนข้างสูงมากสำหรับการใช้มาตรการลงโทษระดับ กลาง (5) ปัญหาข้อกฎหมายที่ยังเปิดช่องให้นำมาตรการดังกล่าวมาปฏิบัติได้ไม่กว้างขวางนัก (6) ปัญหาด้านองค์ความรู้ งานวิจัย ข้อมูลทางด้านมาตรการลงโทษระดับกลางยังไม่ตกผลึก เนื่องจาก เป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ในสังคมไทย และ (7) แนวความคิด ความเข้าใจ และทัศนคติของคนใน สังคมต่อการลงโทษผู้กระทำผิดและต่อมาตรการลงโทษระดับกลาง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาเห็นว่า กระบวนการยุติธรรมไทยควรเร่งให้มีการนิยามความหมายของผู้กระทำผิดแต่ละประเภทให้ชัดเจนและถูกต้องตรงกันทั้งระบบของกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดมีประสิทธิภาพมากขึ้น และไม่เป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเสมือนคนกลุ่มเดียวกันในทุกกรณี นอกจากนี้ การคัดสรรบุคลากรมาดำเนินการมาตรการลงโทษระดับกลางควรมาจากกรมคุมประพฤติและกรมราชทัณฑ์มากกว่าการรับบุคลากรที่ไม่มีประสบการณ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ และจะต้องเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ทักษะที่ดีให้กับผู้ปฏิบัติงานด้วย อย่างไรก็ตาม การจะนำรูปแบบของมาตรการดังกล่าวมาใช้ในสังคมไทยนั้น ควรเลือกเฉพาะรูปแบบที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยกับวิถีการดำเนินชีวิต สภาพสังคมของบ้านเราให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้กระทำผิดจะได้ไม่เสี่ยงต่อการกลับไปกระทำผิดซ้ำ และต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการนี้อย่างถ่องแท้ แล้วเผยแพร่สู่สาธารณชนให้สังคมรับรู้ถึงแนวทางใหม่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยทั่วกัน

Abstract

The study of “Attitudes of Criminal Justice Administrators toward Applying Intermediate Sanctions to Offenders in Thailand” is a qualitative research that combined (1) the documentary research and (2) the field research by in-depth interviews with 16 selected executive officials of the Thai Justice system. Its main objective is to study the patterns of Intermediate Sanctions used with offenders and the attitude of officials toward the implementation of Intermediate Sanctions in Thailand, the concept, the principals, the patterns, as well as difficulties and obstacles. The expected final product is the conclusion of the appropriate Intermediate Sanctions to be applied in Thailand to serve as a policy recommendation.

The result of the study can be concluded in 3 major aspects as follow;

1. The attitude toward the concept and principals of Intermediate Sanctions:

Fifteen officials, agree with the use of Intermediate Sanction in Thailand saying it is an innovated alternative in the treatment of offenders apart from the 5 stipulated criminal punishments, and probation which gives a wider option for judges to exercise their discretions. It is also a chance of rehabilitation for first-time offenders and those who are not born criminals that allowed them to maintain their social and family responsibility. Meanwhile it is an approach to reduce numbers of inmates. Prisons then will be kept only for offenders that need to be segregated from the society. However, there is one official who disagree seeing the Intermediate Sanctions as an approach unnecessarily adopted from foreign countries. Thailand already had enough effective punishment, for instance the Suspension of Prosecution that could reduce the number of inmates. Thus we should better fully implement these measures than adopting new ones.

2. The attitude towards the application of Intermediate Sanctions:

The appropriate measures to be used in Thailand include the extended Community Service, Boot Camps, and Intensive Probation. The Diversion Center should be established as a pilot project but not the Detention Center which most refuse the use saying it might make offenders feel equally restrained as incarceration. For some, such Detention Center could be applied in the form of halfway houses or juvenile facilities which likely to be suitable for the Thai lifestyle. Electronic monitoring is an internationally

accepted approach that being develop in Thailand. This measure eases the controlling and the continuous monitoring of offenders. However, its downturns include the high initial cost, the chance opened for corrupted officers, and the lack of technical skills among relevant personnel. Besides, the device attached could make offenders feel stigmatized and over monitored that resulted in an attempt to destroy or freeing from such control. Most of the sample officials agree that the Intermediate Sanctions be used in the case of moderately serious offences, first-timers, negligent cases, offenders with no malicious intention, and those who are not born criminals.

3. The attitude towards difficulties and obstacles of applying Intermediate Sanctions:

Seven significant problems arise from this study. (1) The problems of justice administration include the coordination, the integration of offender data, the organization in charge, the offender classification, as well as the monitoring system to eliminate loopholes that lead to corruption. (2) The lack of technological skill and experience in implementation when combine with the misconduct or misperception of some officers could lead to discrimination. (3) The standard of devices, places, conditions and other relevant factors for the Intermediate Sanctions and their readiness are still in question. (4) The problem of inadequate financial support since the implementation needs quite a high starting cost. (5) The limitation of laws that obstruct the use of new measures. (6) The lack of knowledge, researches, and information cause an unsettlement on this new issue. (7) Perception, understanding, and attitude of the society towards Intermediate Sanctions must also be considered.

In addition, one of the urgent issues necessary for the Thai Justice System is to define the types of offenders clearly and correctly so that each organization could choose to exercise effective and adequate treatment avoiding the generalization as one whole group. Moreover, personnel to be responsible for the implementation of Intermediate Sanctions must be selected from experienced officers in the Department of Probation and the Department of Correction for practical effectiveness. Merits, ethics, and positive attitude must also be built up among them. As for the application of Intermediate Sanctions, measures should be selected to fit with the lifestyle and the social condition. Also in-depth researches and studies should be conduct and publish to the society to thoroughly understand this innovation.